

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU

Aydınlık Dergisi, 6 Şubat 2000

Yıldırım Koç

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nu değiştirmek istiyor. Bu konuda bir yasa tasarısı taslağı hazırlandı ve konuyla ilgili taraflara gönderilerek, görüş istendi. Emek Platformu Başkanlar Kurulu'nun 4 Şubat 2000 günlü toplantısında da bu konu ele alındı. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu da 14 Şubat tarihli toplantısında bu konuyu inceleyecek. Tasarıda neler var? Bakanlık ne yapmak istiyor?

Bu sorulara doğru yanıt verebilmek için, IMF'nin ve Dünya Bankası'nın SSK'nın sağlık hizmetlerini özelleştirme konusundaki girişimlerini hatırlamak gerekli. 1986-87 yıllarında SSK'nın sağlık tesislerinin özelleştirilmesi konusunda tasarı taslakları hazırlandı. TÜRK-İŞ, Türk Tabipleri Birliği ve çeşitli diğer kuruluşlar bu girişim karşısında açık ve kesin bir tavır aldılar. 1993 yılında, geçmişte ilerici hareket içinde yer almış bir hekimin önderliğinde bir Dünya Bankası projesi gündeme getirildi. Dünya Bankası, SSK'nın sağlık tesislerinin sağlık işletmesi haline getirilmesini ve bunların özel sektöre kiralanmasını istedi. Buna karşı TÜRK-İŞ'in tepkisi, genel grev tehdidi oldu. TTB ve diğer kuruluşların da çabalarıyla bu girişim de başarısızlıkla sonuçlandırıldı. 1996-97 yıllarında sosyal güvenlik alanında hazırlanan çeşitli tasarılar da hedef daha gizli hale getirildi. Bu ara SSK sağlık tesislerinin ticarileştirilmesi doğrultusunda adımlar atıldı. 2000 yılında gündeme gelen yeni tasarı taslağında da SSK sağlık işletmeleri yeniden gündemde. Bunların arkasında da özelleştirme çabası yatıyor.

Taslakla ilgili temel soru, amacın SSK'nın eksikliklerinin giderilmesi mi, yoksa SSK'nın çökertilmesi mi olduğu. Taslak, SSK'nın çökertilmesini amaçlıyor.

SSK'nın kurtuluşunun yolu özerklik ve demokratiklikten geçmektedir. Bugün SSK özerk değildir. Getirilmesi öngörülen düzenleme, SSK'nın bağımlılığını daha da artırmaktadır. Genel kurulun ve yönetim kurulunun zaten sınırlı olan yetkileri daha da daraltılmaktadır.

SSK'nın özerk olmadığı koşullarda SSK yönetim kuruluna çeşitli şirketlerin hisse senetlerini satın alma yetkisinin verilmesi, çeşitli açılardan istismara açıktır. Bu konuda kaygı uyandıran kuşkulardan biri, batmakta olan şirketlerin SSK'ya devredilmesidir. Diğer bir kaygı kaynağı, SSK'nın piyasadan satın aldığı malları üreten bazı şirketlerin hisselerinin bir bölümünün SSK'ya satılarak, SSK'nın mal alımında bu şirketlere bağımlı hale getirilmesidir. Özel sigortacılığın teşviki gündemdedir. Özel sigorta şirketlerinin hisselerinin bir bölümünün SSK'ya satılarak, ilerde yaşayabileceğimiz yeni bir banker vurgunu ve bozgunu öncesinde SSK'nın adının bir reklam aracı olarak kullanılması da olasıdır.

Tasarı taslağının diğer bir sakıncası, 38. madde uyarınca, kurumun mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin, sosyal tesisler ve konutlar da dahil olmak üzere, satılması kararıdır. Böylece SSK'nın birikimleri hızla tükenecek ve SSK'nın içi boşaltılacaktır. Böylece içi boşaltılan bir SSK'nın ilerde özerk hale getirilmesi bile artık yarar sağlamayacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarı taslağında, TÜRK-İŞ dışında DİSK ve HAK-İŞ'e de SSK'nın yetkisiz genel kurulunda temsilci bulundurma hakkı verilerek, emek cephesi parçalanmaya çalışılmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, SSK Genel Kurulunun hiçbir yetkisi yoktur. Bu yetkisiz genel kurulda temsilci bulundurma konusunda çıkabilecek anlaşmazlıklara umut bağlayarak muhalefeti zayıflatma çabası da kolay kolay sonuç vermez.

Tasarı taslağı SSK'nın hiçbir sorununu çözmeyecek, yeni sorunlar yaratacaktır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu ve benzeri konularda IMF çizgisini sürdürürse, Türkiye'nin gündemi yeniden hareketlenebilir.